

- ① Petr, vážící 30 kg, stojí v klidu na kruhové desce o průměru 6 m a $J = 1800 \text{ kg m}^2$. Poté se Petr rozběhne po obvodu desky. Jakou úhlovou rychlost se bude pohybovat deska poté v okamžiku, kdy Petr dosáhne obvodové rychlosti vůči zemi 2 m/s ?

$$m_p = 30 \text{ kg}$$

$$v_p = 2 \text{ m/s}$$

$$d = 6 \text{ m} \Rightarrow r = 3 \text{ m}$$

$$J_d = 1800 \text{ kg m}^2$$

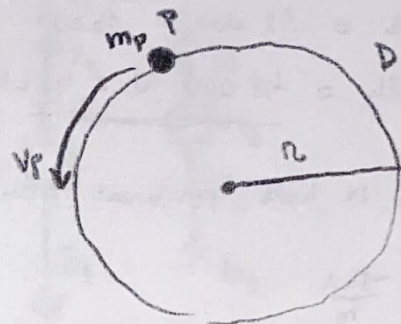
$$\omega = ? \text{ [} -0,1 \text{ rad/s]} \text{}$$

$\omega = \dots$ úhlová rychlost

$r =$ poloměr osy otáčení

$m =$ hmotnost

$v =$ obvodová rychlost vůči zemi

$$J_p = m_p \cdot r^2$$

$$\omega = \frac{v_p}{r}$$

$$0 = m_p \cdot r \cdot v_p + J_p \cdot \omega$$

$$\omega = \frac{-m_p \cdot r \cdot v_p}{J_b} = \frac{-30 \cdot 3 \cdot 2}{1800} = \underline{\underline{-0,1 \text{ rad} \cdot \text{s}^{-1}}}$$

Deska se bude pohybovat úhlovou rychlostí $-0,1 \text{ rad} \cdot \text{s}^{-1}$.

- ② Aby se vlak pohyboval rovnoměrně, musí lokomotiva překonat odporovou sílu, kterou lze odhadnout vyjádřit jako 1% z tíhy vlaku o hmotnosti 160 t.
- a) Vlak se napřed rovnoměrně rozjíždí a dosáhne v klidu rychlosti 108 km/h za $2,5 \text{ min}$. Jakou sílu musí táhnout lokomotiva?
- b) Když lokomotiva dosáhne rychlosti 108 km/h , přestane táhnout a plovárne na volnoběh. Jak se bude vlak dále pohybovat a jak dlouho a za jak dlouho dojede?

$$m = 160 \text{ t} = 160\,000 \text{ kg}$$

$$v_{\text{vlak}} = 108 \text{ km/h} = 30 \text{ m/s}$$

$$t = 2,5 \text{ min} \Rightarrow 150 \text{ s}$$

$$F_0 = ? \text{ [} 32 \text{ kN]} \text{}$$

$$F_{\text{odh}} = ? \text{ [} 48 \text{ kN]} \text{}$$

$$s = ? \text{ [} 4500 \text{ m]} \text{}$$

$$1) F_0 = m \cdot a_1$$

$\rightarrow$ potřebujeme zjistit zrychlení, abychom vypočítali potřebnou sílu

$$2) a_1 = ?$$

$$a_1 = \frac{v}{t} \quad (v = a \cdot t) \Rightarrow v_0 = 0$$

$\rightarrow$ jedná se zde o rovnoměrně zrychlený přímočarý pohyb

$$a_1 = \frac{30}{150}$$

$$\underline{\underline{a_1 = 0,2 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}}}$$

3) dosadím do vztahu $F_0 = m \cdot a_1$

$$F_0 = 160\,000 \cdot 0,2$$

$$F_0 = \underline{32\,000\,N} \Rightarrow 32\,kN \Rightarrow \text{potřebuji pro výpočet celkové síly}$$

Lokomotiva musí tahnout silou 32 kN.

4) $F_{\text{celk}} = F_0 + F_{\text{odpor}}$

↖ musí být 11 z knihy vztah

$$F_{\text{celk}} = 32\,000 + \left(\frac{m}{100} \cdot g \right) \Rightarrow F_{\text{odpor}} = \frac{1,6 \cdot 10^5 \cdot 10}{100} = \underline{16\,000\,N} = 16\,kN$$

$$= 32\,000 + \left(\frac{16\,000}{100} \cdot 10 \right)$$

$$F_{\text{celk}} = 32\,000 + 16\,000$$

$$F_{\text{celk}} = \underline{48\,000\,N} = 48\,kN$$

Vlaku se bude pohybovat silou 48 kN.

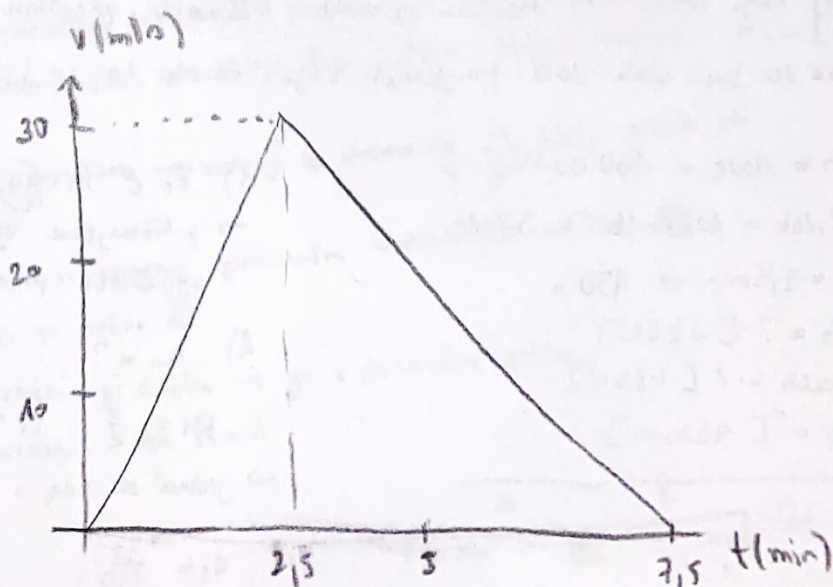
5) $a_b = \frac{-F_{\text{od}}}{m}$

$$a_b = \frac{-1,6 \cdot 10^4}{16 \cdot 10^5} = \underline{\underline{-0,1\,m/s^2}}$$

$$v = v_0 + a_b t \Rightarrow t = \frac{v - v_0}{a_b} = \frac{0 - 30}{-0,1} = \underline{\underline{300\,s}}$$

$$s = v_0 \cdot t + \frac{a_b \cdot t^2}{2} = 30 \cdot 300 + \left(\frac{-0,1 \cdot 300^2}{2} \right) = 9000 - 4500 = \underline{\underline{4500\,m}}$$

Lokomotiva by ještě jela 300 s a ujela by 4500 m. na ~~větš~~ volnoběh.

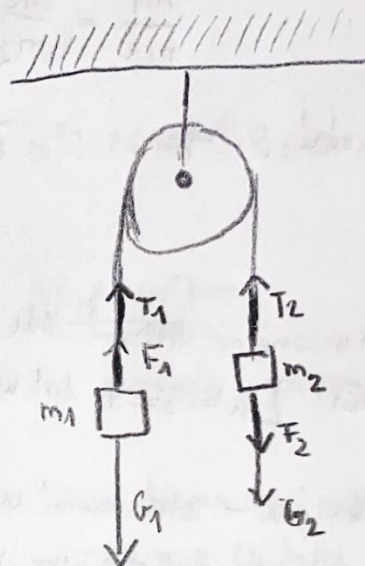
- ③ Přes nehmotnou hladkou bez tření jsou zavěšena dvě tělesa. Jedno váží $m_1 = 6 \text{ kg}$ a druhé je lehčí. Kolik musí vážit lehčí těleso, aby se systém pohyboval se zrychlením polovičním, než je zrychlení gravitační? Co se stane, bude-li se v okamžiku uvolnění uvolněný systém již pohybovat a těžší závaží bude jistou rychlostí stoupat? [$m_2 = 2 \text{ kg}$]

$$m_1 = 6 \text{ kg} \quad m_1 a = m_1 g \cdot T$$

$$g = 10 \text{ m/s}^2 \quad m_2 a = -m_2 g \cdot T$$

$$a = \frac{g}{2} \Rightarrow \frac{10}{2} = 5 \text{ m/s}^2$$

$$m_2 = x \text{ [kg]}$$

Rovnice pro dynamickou rovnováhu sil

$$G_1 - F_1 = G_2 + F_2$$

$$m_1 g - m_1 a = m_2 g + m_2 a$$

$$6 \cdot 10 - 6 \cdot 5 = 10 m_2 + 5 \cdot m_2$$

$$60 - 30 = 15 m_2$$

$$30 = 15 m_2$$

$$m_2 = \underline{\underline{2 \text{ kg}}}$$

Abys se systém pohyboval se zrychlením polovičním, než je gravitační, těleso musí vážit 2 kg .

- ④ Při vážení na nerovnoramenných vahách bylo těleso, umístěné na levou misku, vyváženo navážení $m_1 = 250 \text{ g}$. Při následném umístění na misku pravou bylo vyváženo závažím $m_2 = 1 \text{ kg}$. Kolik těleso skutečně váží? Odvoďte obecný vztah pro m_x . Jak se tato operace naučívá? $m_x = [500 \text{ kg}]$

$$m_1 = 250 \text{ g}$$

$$m_2 = 1 \text{ kg}$$

$$m_x = ?$$

$\Rightarrow$ pokud jsou váhy vyváženy $\rightarrow$ rovnají se momenty sil, které působí na obou stranách vah

- levé rameno - točí rameno ramena protisměrem hodinových ručiček $\oplus$

- pravé rameno - točí po směru $\ominus$

- když držíme v vyvážení předmět $\rightarrow$ je v rovnovážné poloze

- momenty sil se rovnají $M_{\text{lev}} = M_{\text{prav}} = 0$

$$m_x \cdot g \cdot a = m_1 \cdot g \cdot b$$

$$m_2 \cdot g \cdot a = m_x \cdot g \cdot b$$

$$\frac{m_1 \cdot \cancel{g}}{m_x \cdot \cancel{g}} = \frac{a}{b} = \frac{m_x \cdot \cancel{g}}{m_2 \cdot \cancel{g}}$$

$$\frac{m_1}{m_x} = \frac{m_x}{m_2} \Rightarrow m_x^2 = m_1 \cdot m_2$$

$$m_x = \sqrt{m_1 \cdot m_2} = \sqrt{0,25 \cdot 1} = \underline{\underline{0,5 \text{ kg}}}$$

Těleso skutečně váží 0,5 kg.

5) Co je to geostacionární družice? Kde přesně leží její dráha? Jak vysoko od povrchu Země musí létat? [$h = 35,7 \cdot 10^3 \text{ km}$]

Geostacionární družice - stacionární umělá družice Země

→ těleso, které se pohybuje nad rovníkem po kruhové dráze a má stejnou úhlovou rychlost jako rotuje Země (perioda musí být stejná jako ~~24h~~ 24h)

→ odstředivá síla musí vyrovnat gravitační sílu, aby družice zůstala ve stejné výšce

→ využití: pozorování Země, telekomunikace, navigace, meteorologie, astronomie

$T = 24 \text{ h} = 86400 \text{ s}$ perioda rotace Země kolem své osy

$G = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ N} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{kg}^{-2}$ Gravitační konstanta

$M_2 = 5,97 \cdot 10^{24} \text{ kg}$ hmotnost Země

$R = 6378 \text{ km}$ poloměr Země

$h = ?$ [$35,7 \cdot 10^3 \text{ km}$]

$$F_G = F_o$$

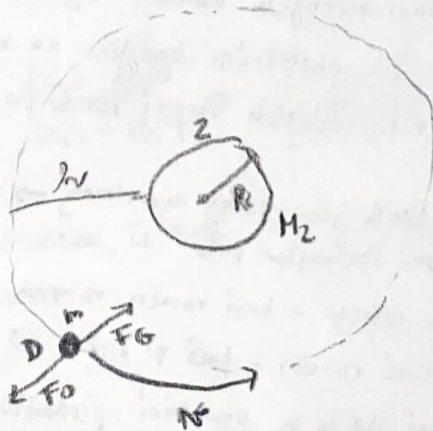
$$G \cdot \frac{m \cdot M}{(R+h)^2} = \frac{m \cdot v^2}{R+h}$$

Newtonův grav. zákon

odstředivá síla

obvodová rychlost družice

$$v = \omega(R+h) = \frac{2\pi}{T}(R+h)$$

$$F_G = F_o$$

→ dosadíme do původního vztahu

$$H \cdot \frac{m \cdot M_2}{(R_2 + h)^2} = \frac{m \cdot \left(\frac{2\pi}{T} \cdot (R + h) \right)^2}{R \cdot h}$$

$$H \cdot \frac{M_2}{(R_2 + h)^2} = \frac{M_2 \cdot 4\pi^2 (R + h)}{T^2}$$

$$H \cdot \frac{M_2 \cdot T^2}{4\pi^2} = (R + h)^3 \rightarrow h = \sqrt[3]{H \cdot \frac{M_2 \cdot T^2}{4\pi^2}} - R$$

$$h = \sqrt[3]{\frac{6,67 \cdot 10^{-11} \cdot 5,97 \cdot 10^{24} \cdot 86400^2}{4\pi^2}} - 6378 \cdot 10^3$$

$$h = 35848910,18 \text{ m} = \underline{\underline{35,8 \cdot 10^3 \text{ km}}}$$

Dráha geostacionární družice se nachází $35,8 \cdot 10^3 \text{ km}$ nad zemským povrchem.

6) Hiero II, král Syracus, pověřil Archimeda, aby zjistil, jestli zlatá koule není ořezaná. Archimedes zjistil, že koule na vzduchu váží $m = 14,7 \text{ kg}$, ve vodě $m_v = 13,4 \text{ kg}$ a věděl, že hustota zlata je $19300 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$. Jaká je hustota koule? Může být zlato?

$$[\rho_x = 11308 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}]$$

$$m_h = 14,7 \text{ kg}$$

$$m_v = 13,4 \text{ kg}$$

$$\rho(\text{Au}) = 19300 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$$

$$\rho(\text{H}_2\text{O}) = 1000 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$$

$$\rho_h = ?$$

Základní vztah pro výpočet hustoty

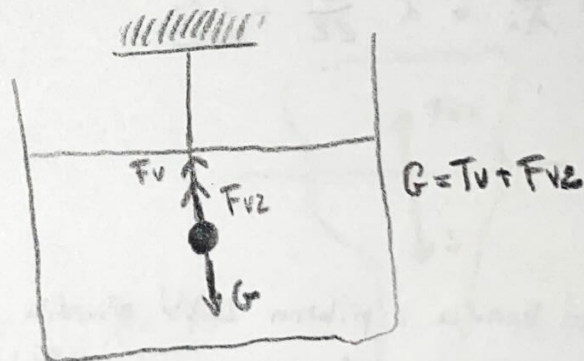
$$\rho = \frac{m_h}{V_h}$$

→ potřebujeme zjistit objem koule

$$V_h = \frac{m_h - m_v}{\rho_{\text{H}_2\text{O}}}$$

$$\rightarrow \text{dosadíme do původního vztahu} \quad \rho = \frac{m_h \cdot \rho_{\text{H}_2\text{O}}}{m_h - m_v} = \frac{14,7 \cdot 1000}{14,7 - 13,4} = \underline{\underline{11308 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}}} \neq \rho(\text{Au})$$

Hustota koule Hiero II. je $11308 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$. To znamená, že není zlato, protože hustota zlata je $19300 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$. Koule je tedy ořezaná.

- ⑦ Struna c od piánu, jejíž základní frekvence $f_1 = 180,81 \text{ Hz}$, má délku $L = 1,1 \text{ m}$ a hmotnost $9,9 \text{ g}$. Jaká je rychlost zvuku c ve struně, síla F , jakou je napnuta, základní vlnová délka λ_1 a další vln. délky a vyšší harmonické?

$$[c = 398 \text{ m/s}, F = 1724 \text{ N}, \lambda = 2,2 \text{ m}, \lambda_n = \lambda_1 \cdot i, f_i = i \cdot f_1]$$

$$\begin{aligned} f_1 &= 180,81 \text{ Hz} \\ L &= 1,1 \text{ m} \\ m &= 9,9 \text{ g} \end{aligned}$$

$$c = \sqrt{\frac{G}{s}} = \sqrt{\frac{F \cdot s \cdot L}{s}} = \sqrt{\frac{F}{s}} = f_1 \cdot 2L$$

$$c = 180,81 \cdot 2 \cdot 1,1 = \underline{\underline{397,782 \text{ m/s}}}$$

- rychlost zvuku, který se šíří strunou je $397,782 \text{ m/s}$

$$\mu = \frac{m}{L} = \frac{9,9 \cdot 10^{-3}}{1,1} = 0,009$$

$$F = \mu \cdot c^2 = 0,009 \cdot 398^2 = \underline{\underline{1462 \text{ N}}}$$

Struna je napnuta silou 1462 N .

$$\lambda_1 = 2L = 2 \cdot 1,1 = \underline{\underline{2,2 \text{ m}}}$$

Základní vlnová délka je $2,2 \text{ m}$.

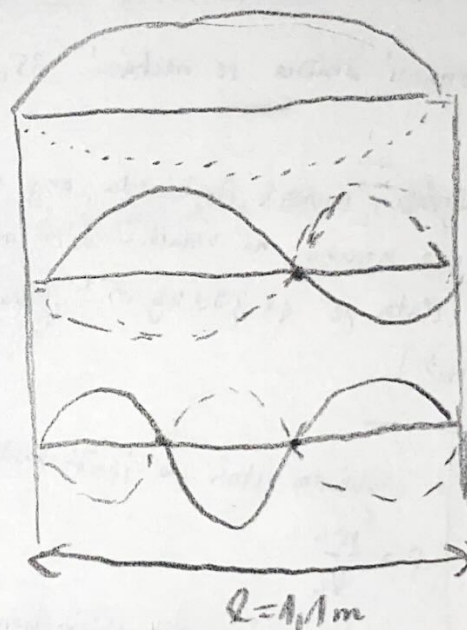
$$\lambda_i = \frac{2L}{i} = \frac{\lambda_1}{i}$$

$$f_i = \frac{c}{\lambda_i} = i \cdot \frac{c}{2L} = \underline{\underline{i f_1}}$$

$n=1$

$n=2$

$n=3$

- ⑧ Varná konvice o příkonu 2 kW přivedla 2 l vody z teploty 12°C na bod varu za 409 s . Jaká je účinnost konvice? $[\eta = 0,9]$

$$\begin{aligned} c_v &= 4180 \text{ J} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot ^\circ\text{C}^{-1} \\ V &= 2 \text{ l} \\ P &= 2 \text{ kW} = 2 \cdot 10^3 \text{ W} \\ T &= 409 \text{ s} \end{aligned}$$

$$E = Q$$

$$y = P \cdot t = c_v \cdot m \cdot (T_v - T_p)$$

$$\eta = \frac{c_v \cdot m \cdot (T_v - T_p)}{P \cdot t}$$

$$\eta = \frac{4180 \cdot 2 \cdot (100 - 12)}{2000 \cdot 409} = \underline{\underline{0,9}}$$

Účinnost konvice je $0,9$.

- 9) Femur má průměr 2,8 cm. Mezní mechanické napětí $\sigma_p = 170 \text{ MPa}$. Jaký průměr můžeme přibližně předpokládat? Při jakém zatížení kost praskne? [0,1 MN]

$$d = 2,8 \text{ cm} = 0,028 \text{ m} \quad \text{průměr femuru}$$

$$\sigma_p = 170 \text{ MPa} = 17 \cdot 10^7 \text{ Pa} \quad \text{mezní napětí}$$

$$\sigma_p = \frac{F}{S}$$

$$\sigma = \frac{F}{\frac{\pi \cdot d^2}{4}} \Rightarrow F = \sigma \cdot \frac{\pi \cdot d^2}{4}$$

$$F = 170 \cdot 10^6 \cdot \frac{\pi \cdot (0,028)^2}{4} = 104677 \text{ N} = 0,1 \text{ MN}$$

→ Jedná se o mechanické napětí $\Rightarrow$ stav, který vznikne pohyb na něho působí měnící síle.

Kost praskne při zatížení 0,1 MN.

- 10) Jaký je relativní objem vyčnívající části ledovce $\rho = 917 \text{ kg/m}^3$ z mořské vody $\rho_v = 1024 \text{ kg/m}^3$ [10,4%]

- pro část ledovce pod hladinou platí

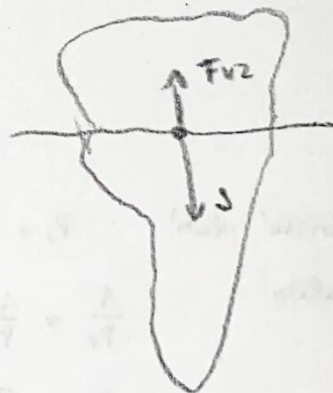
$$F_{vz} = \rho_v (1-p) \cdot V \cdot g \quad \text{a} \quad G = \rho_l \cdot V \cdot g$$

$$\rho_v (1-p) \cdot V \cdot g = \rho_l \cdot V \cdot g$$

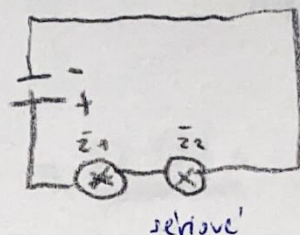
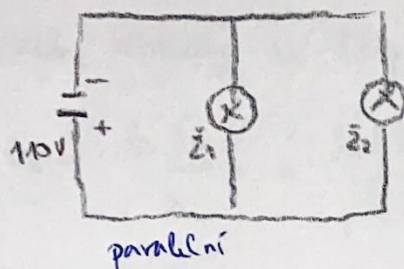
$$(1-p) = \frac{\rho_l}{\rho_v} \Rightarrow p = 1 - \frac{\rho_l}{\rho_v} = \frac{\rho_v - \rho_l}{\rho_v}$$

$$p = \frac{1024 - 917}{1024} = 0,104 = 10,4\%$$

Relativní objem vyčnívající části ledovce je 10,4%.

11) Jaký odpor a výkon mají dvě žárovky 110V/75W a 110V/40W zapojené paralelně ke zdroji 110V? Jak se tyto parametry změní při zapojení sériově? Nakreslete schéma sériového zapojení. [$R_p = 105\Omega$, $R_s = 464\Omega$, $P_p = 115W$, $P_s = 26,1W$]

$U_1 = 110V$	$P_1 = 75W$
$U_2 = 110V$	$P_2 = 40W$

$$R = \frac{U}{I} \quad I = \frac{P}{U}$$

$$R = \frac{U}{\frac{P}{U}} = \frac{U^2}{P} \rightarrow R_1 = \frac{110^2}{75} = 161,33\Omega$$

$$R_2 = \frac{110^2}{40} = 302,5\Omega$$

pro sériové zapojení platí: $R_s = R_1 + R_2 = 161,33 + 302,5 = 463,83\Omega \approx \underline{464\Omega}$

pro paralelní zapojení: $\frac{1}{R_p} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}$

$$R_1 R_2 = R_p R_2 + R_p R_1 \Rightarrow R_p = \frac{R_1 R_2}{R_2 + R_1}$$

$$R_p = \frac{161,33 \cdot 302,5}{302,5 + 161,33} = \underline{\underline{105,22\Omega}}$$

pro sériové platí: $P_s = P_1 + P_2 = 75 + 40 = \underline{\underline{115W}}$

pro paralelní:

$$\frac{1}{P_p} = \frac{1}{P_1} + \frac{1}{P_2} \rightarrow P_p = \frac{P_1 P_2}{P_2 + P_1}$$

$$P_p = \frac{75 \cdot 40}{40 + 75} = \underline{\underline{26,1W}}$$

Žárovky zapojené paralelně mají odpor 105Ω a výkon 115W.

Žárovky zapojené sériově mají odpor 464Ω a výkon 115W.

- 12) RTG lampou prochází při 120 kV proud 40 mA. Jaké teplo a ze které elektrody je třeba odvádět, aby se neroztavila? Jakým náhradním rezistorem je možné lampu nahradit při testování generátoru? [4,8 kW, 3 MΩ]

- výpočet tepla: $P = U \cdot I = 120 \cdot 10^3 \cdot 40 \cdot 10^{-3} = \underline{4800 \text{ W}} \rightarrow \underline{4,8 \text{ kW}}$

- výpočet odporu, který musí mít rezistor, který bychom zaměnili s lampou

$$R = \frac{U}{I} = \frac{120000}{0,04} = 3 \cdot 10^6 \Omega = \underline{3 \text{ M}\Omega}$$

Z anody odvádíme teplo 4,8 kW a lampu můžeme nahradit rezistorem s odporem 3 MΩ.

- 13) Index lomu diamantu je 2,419. Jaká je v něm rychlost šíření a vlnová délka světla, které odpovídá maximu intenzity záření Slunce $\lambda_0 = 500 \text{ nm}$? Jaký parametr elektromag. vlny se zachová na rozhraní dvou prostředí s nerovnou vlnovou rychlostí?

[$v = 1,24 \cdot 10^8 \text{ m/s}$] [$\lambda = 206,7 \text{ nm}$]

$n = \frac{c}{v} \Rightarrow$ index lomu, vyjádřené V

$$v = \frac{c}{n_D} = \frac{3 \cdot 10^8}{2,419} = \underline{1,24 \cdot 10^8 \text{ m/s}}$$

$\frac{\lambda_D}{v_D} = \frac{1}{f} = \frac{\lambda_{v2}}{c} \rightarrow$ frekvence se při přechodu z rozhraní nemění

$$n_1 \cdot \lambda_0 = n_D \cdot \lambda \rightarrow \lambda = \frac{n_1 \cdot \lambda_0}{n_D} = \frac{1 \cdot 500}{2,419} = \underline{206,7 \text{ nm}}$$

Rychlost šíření světla v diamantu je $1,24 \cdot 10^8 \text{ m/s}$ a vlnová délka je 206,7 nm.

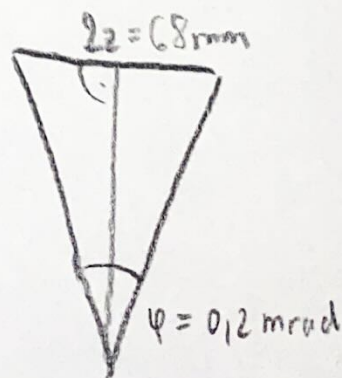
- 14) Do jaké vzdálenosti jsme schopni vidět planetky, máme-li středy zornic vzdáleny od sebe $2z = 68 \text{ mm}$ a úhel mezi paprsky musí být min. $\varphi = 0,2 \text{ mrad}$? [340 m]

$\text{tg} = \frac{\text{protilehlá}}{\text{přilehlá}}$

$$\text{tg}\left(\frac{\varphi}{2}\right) = \frac{z}{l} \Rightarrow l = \frac{z}{\text{tg}\left(\frac{\varphi}{2}\right)}$$

$$l = \frac{0,034}{\text{tg}(0,1 \cdot 10^{-3})} = 339,99 = \underline{340 \text{ m}}$$

Jíme schopni vidět do vzdálenosti 340 m.

15) Objekt je umístěn 5cm od tenké spojky s ohniskovou vzdáleností $f = 15\text{cm}$
 V jaké vzdálenosti leží a jak zvětšený/zmenšený je jeho obraz?

$$[a_2 = -7,5\text{cm}, m = 1,5\text{cm}]$$

$a = 5\text{cm}$
 $f = 15\text{cm}$

pro spojku platí $f > 0$

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{a'} = \frac{1}{f}$$

$$a'f + af = aa' \rightarrow a' = \frac{-af}{f-a} = \frac{-5 \cdot 15}{15-5} = \underline{\underline{-7,5\text{cm}}}$$

$\rightarrow a' < 0 \rightarrow$ obraz je zdánlivý

$$z = \frac{-f}{a_1 - f} = \frac{-15}{5-15} = \underline{\underline{1,5}} \leftarrow z \geq 0 \rightarrow \text{přímý}$$

$$|z| \geq 1 \Rightarrow \text{zvětšený}$$

Objekt leží ve vzdálenosti 7,5cm. Jeho obraz je 1,5x zvětšený, přímý a zdánlivý

f = ohnisková předmetová md.
 f' = -11- obrazová -11-

a' = obrazová vzdálenost

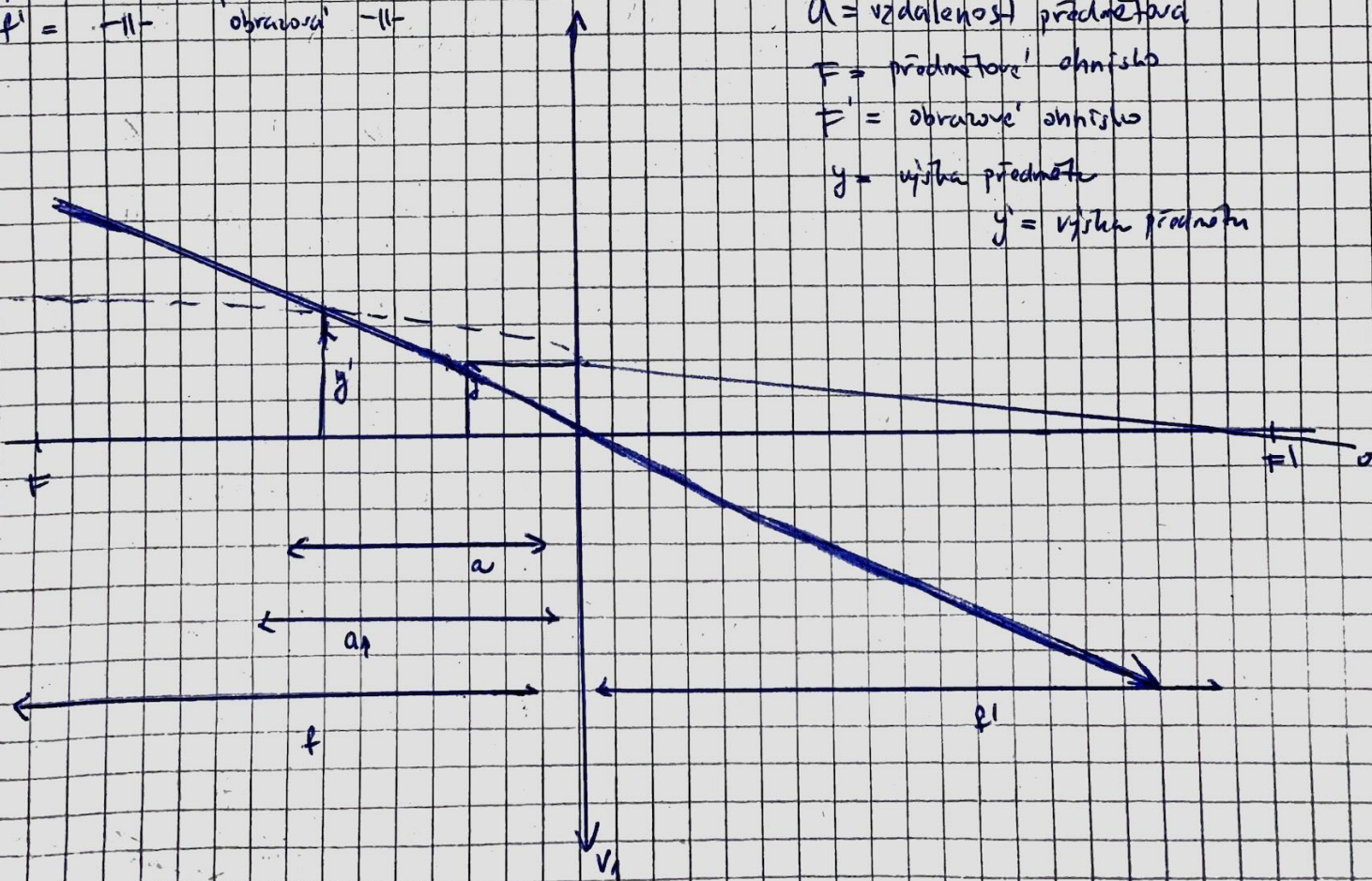
a = vzdálenost předmětu

F = předmětové ohnisko

F' = obrazové ohnisko

y = výška předmětu

y' = výška obrazu

16) Na jaké vlnové délce září nejintenzivněji vláknno zářovky rozehřáté na 2600°C a Spica nejjasnější hvězda ze souhvězdí Panny o povrchové teplotě 22400 K ? Jakou povrchovou teplotu má Slunce? Vyzařuje-li nejintenzivněji na $\lambda = 501\text{ nm}$?

[1 μm IR, $129,5\text{ nm}$ UV - jeví se modrá, 5788 K]

pro výpočet λ_z použijeme Wienův zákon, který je dán vztahem

$$\lambda_{\max} = \frac{b}{T} \rightarrow b \dots \text{Wienova konstanta } 2,9 \cdot 10^{-3} \text{ m K}$$

$$\lambda_z = \frac{2,9 \cdot 10^{-3}}{22400} = 1,295 \cdot 10^{-7} = \cancel{129,5} \text{ nm} \Rightarrow \text{UV (modrá)}$$

$$\lambda_s = \frac{2,9 \cdot 10^{-3}}{273,15 + 2600} = \cancel{10^{-6}} \text{ m} = \underline{\underline{107\text{ nm}}}$$

- vypočteme povrchovou teplotu Slunce

$$T = \frac{b}{\lambda_{\max}} = \frac{2,9 \cdot 10^{-3}}{501,10^{-9}} = \underline{\underline{5788\text{ K}}}$$

Vláknno zářovky je září nejintenzivněji na vln. délce $129,5\text{ nm}$ a jeví se modře. Hvězda září nejvíce na vln. délce 107 nm . Povrchová teplota Slunce je 5788 K .

17) Máme $m = 1,51\text{ }\mu\text{g}$ izotopu $^{137}_{55}\text{ Cs}$ s poločasem rozpadu $T_{1/2} = 600\text{ s}$
a) Kolik rozpadlých jader je to na počátku? b) Jaká je aktivita na počátku?
c) Aktivita ze 1h d) za jak dlouho klesne aktivita na 1 Bq ?

$$[N_0 = 7 \cdot 10^{16}, \lambda = 1,155 \cdot 10^{-3} \text{ s}^{-1}, A_0 = 8,08 \cdot 10^{13} \text{ s}^{-1}, A(3600) = 1,263 \cdot 10^{12} \text{ s}^{-1}]$$

$$t_x = \ln(A_0)/\lambda = 27720\text{ s}$$

$$\text{- poločas rozpadu definován jako: } T_{1/2} = \frac{\ln 2}{\lambda}$$

$$\text{- vyjádříme } \lambda = \frac{\ln 2}{T_{1/2}} = \frac{\ln 2}{600} = \underline{\underline{1,155 \cdot 10^{-3} \text{ s}^{-1}}}$$

$$\text{zjistíme látkové množství } n = \frac{m}{M} = \frac{1,51 \cdot 10^{-6}}{137} = 1,16 \cdot 10^{-9} \text{ mol}$$

ze vztahu $n = \frac{N}{N_A}$ můžeme dopočítat počet částic

$$N = n \cdot N_A = 1,16 \cdot 10^{-9} \cdot 6,022 \cdot 10^{23} = \underline{\underline{6,99 \cdot 10^{16}}}$$

$$A_0 = \lambda \cdot N_0 = 1,155 \cdot 10^{-3} \cdot 6,99 \cdot 10^{16} = \underline{\underline{8 \cdot 10^{13} \text{ s}^{-1}}}$$

aktivita. po 1h = 3600s

$$A_1 = A_0 e^{(-\lambda \cdot t)} = 8 \cdot 10^{13} \cdot e^{(-1,155 \cdot 10^3 \cdot 3600)} = \underline{\underline{1,125 \cdot 10^{12} \text{ s}^{-1}}}$$

- počet aktivy na 1Bq

$$t_k = \frac{\ln(A_0)}{\lambda} = \frac{\ln(8 \cdot 10^{13})}{1,155 \cdot 10^{-3}} = \underline{\underline{27717 \text{ s}}} = \underline{\underline{7,7 \text{ h}}}$$

Na prächu je $6,99 \cdot 10^{16}$ jader s aktivitou $8 \cdot 10^3 \text{ s}^{-1}$.

Aktivita po 1h je $1,125 \cdot 10^{12} \text{ s}^{-1}$. a za 27717 s klesne na aktivitu 1Bq.